

Biuletyn Informacji Publicznej

Instytutu Pamięci Narodowej
Komisja Ścigania Zbrodni przeciwko Narodowi Polskiemu

Dane osoby z katalogu osób "rozpracowywanych"

Imiona: Władysław

Nazwisko: Koba

Miejsce urodzenia: Jarosław

Data urodzenia: 08-01-1914

Imię ojca: Józef

Imię matki: Rozyna

Dodatkowe informacje:

Treść zapisów ewidencyjnych

Opis materiałów

Stan zachowania

Uwagi

Akta śledztwa w sprawie przynależności do Zrzeszenia "Wolność i Niezawisłość" na terenie byłego województwa rzeszowskiego, prowadzonego przeciwko Władysławowi Kobie i innym, podejrzanym o popełnienie czynów z art. 86 § 1 i 2 KKWP oraz innych czynów zabronionych. Władysław Koba został aresztowany 26.09.1947 przez WUBP w Rzeszowie. Według aktu oskarżenia, sporządzonego 15.02.1948, przed 1939 służył w 3 Pułku Piechoty Legionów w Jarosławiu w stopniu porucznika. Oskarżony został o to, że od lipca 1944 do chwili aresztowania, na terenie województwa rzeszowskiego, należał do AK, a następnie do WiN, „dążącej przemocą usunąć ustanowione organa władzy zwierzchniej Narodu i zagarnąć ich władzę oraz zmienić ustrój Państwa Polskiego”. Od chwili „wyzwolenia” województwa rzeszowskiego do końca 1945 pełnił funkcję adiutanta kierownika obwodu Przemysł „nielegalnej organizacji AK”, występując pod ps. „Żyła” oraz przybierając fałszywe nazwisko Gróda/Gruda Marcin. „W końcu 1945, w czasie przemiany nielegalnej organizacji AK na nielegalną organizację WiN, objął stanowisko kierownika >Rady< Przemysł i funkcję tę pełnił do października 1946”. Następnie od października 1946 do 04.05.1947 był zastępcą kierownika „Wydziału 33”, kierując pracą „rejonu wschód” i „rejonu północ”. Od 04.05.1947 do chwili aresztowania pełnił funkcję kierownika „Wydziału 33”. Oskarżony został też o to, że jako „kierownik rachuby Oddziału Drogowego PKP w Przemysłu, a więc jako urzędnik państwowy, działając na szkodę Państwa Polskiego, zbierał i przekazywał wiadomości stanowiące tajemnicę państwową i wojskową. Przez cały okres zbierał i przekazywał wiadomości z dziedziny politycznej i ekonomicznej oraz z WP”. Za działalność „na szkodę Państwa Polskiego, przyjmował od osób działających w interesie obcego rządu korzyść majątkową dla siebie i dla innych”. W aktach znajduje się „postanowienie o złożeniu sprawy w archiwum Wydziału X” z 13.10.1955, wydane przez Sekcję I Wydziału III WUdsBP w Rzeszowie. Według postanowienia Władysław Koba, ps. „Żyła”, „Tor” i „Marcin” w czasie okupacji należał do organizacji ZWZ pełniąc funkcję adiutanta komendanta obwodu na powiat Przemysł. „Po zmianie nazwy ZWZ na AK Koba zostaje dowódcą oddziału dywersyjnego AK, a następnie plutonu. W 1944 roku obejmuje stanowisko adiutanta komendanta Obwodu na powiat Przemysł i pełni tę funkcję do chwili wyzwolenia. Po likwidacji organizacji AK zaangażowany do pracy winowskiej i zostaje Kierownikiem Rady WiN na powiat Przemysł. W 1946 obejmuje funkcję zastępcy Kierownika Okręgu WiN i kieruje pracą dwóch rejonów tj. Wschód i Północ do maja 1947. W maju 1947 przejmuje od >Andrzeja< funkcję Kierownika Wydziału Okręgu rzeszowskiego i kieruje całokształtem pracy organizacji WiN na Okręg rzeszowski. Za powyższą działalność zostaje aresztowany przez Wydział III WUBP w Rzeszowie dnia 26.08.1947 i wyrokiem WSR w Rzeszowie z 21.10.1948 skazany zostaje na karę śmierci. Wyrok wykonano”.

IPN Rz 046/542 (1125/III, 5862/ŚI/49).

Akta sprawy karnej przeciwko Władysławowi Kobie i innym. Władysław Koba, wyrokiem Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie z 21.10.1948, został uznany winnym tego, że od września 1944 do września 1948 na terenie województwa rzeszowskiego brał udział w związku pod nazwą „Armia Krajowa” i „Wolność i Niezawisłość”, „usiłującymi przemocą usunąć organa władzy zwierzchniej Narodu i zmienić ustrój Państwa Polskiego, posługując się pseudonimami „Żyła” i „Tor” i pełniąc w tych związkach kolejno funkcję adiutanta kierownika obwodu Przemyśl, kierownika >Rady< Przemyśl, zastępcy kierownika >Wydziału 33< Rzeszów i kierownika >Wydziału 33< Rzeszów” (z art. 86 § 1 i 2 KKWP). „Od początku 1946 do dnia 26.09.1947 na terenie województwa Rzeszów, działając na szkodę Państwa Polskiego, jako urzędnik państwowy, gromadził wiadomości stanowiące tajemnicę państwową, a dotyczące dziedzin życia politycznego, społecznego i gospodarczego, które następnie przekazywał do wyższych szczebli organizacyjnych” (z art. 7 w zw. z art. 15 § 2 Dekretu z 13.06.1946) oraz winnym tego, że od stycznia 1947 do dnia 26.09.1947 przyjął jako obywatel polski w związku z działalnością na szkodę Państwa Polskiego, od osoby działającej w interesie obcego rządu korzyść majątkową w postaci kwot pieniężnych, początkowo w kwocie 7 tys. a później w wysokości 15 tys. zł. miesięcznie dla siebie oraz rozporządzał dla swoich podwładnych różne kwoty pieniężne na potrzeby organizacyjne” (z art. 6 Dekretu z 13.06.1946). Za powyższe WSR w Rzeszowie skazał Władysława Kobę na łączną karę śmierci z utratą praw publicznych i obywatelskich praw honorowych na zawsze oraz przepadek mienia. 26.10.1948 obrońca złożył do Najwyższego Sądu Wojskowego w Warszawie skargę rewizyjną, której sąd, postanowieniem z 05.01.1949, nie uwzględnił. Władysław Koba oraz jego żona, Stanisława, zwrócili się z prośbą do Prezydenta RP o zamianę kary śmierci na karę więzienia. Prezydent, decyzją z 23.01.1949, nie skorzystał z prawa łaski, a Najwyższy Sąd Wojskowy polecił „bezzwłoczne wykonanie kary śmierci”. Władysław Koba został rozstrzelany 31.01.1949 w więzieniu w Rzeszowie.

IPN Rz 122/317-327 (Sr. 248/48).

Charakterystyka faktologii Nr 3 organizacji pod nazwą Zrzeszenie Wolność i Niezawisłość Okręg Rzeszów (WiN), okres działalności: wrzesień 1945-październik 1947, obszar działania: woj. Rzeszów. Według kwestionariusza osobowego z 26.01.1977 Władysław Koba vel Gruda, ps. „Raz”, „Tor”, „Żyła”, „Marcin” od 1940 roku należał do ZWZ, a następnie do AK. „Po wyzwoleniu nadal prowadził wrogą działalność AK, działając na stanowisku adiutanta Komendanta Obwodu Przemyśl do jesieni 1945. Wiosną 1945 mianowany został kierownikiem Rady WiN w Przemyślu, pełniąc tę funkcję do października 1946. W październiku 1946 został przeniesiony na stanowisko zastępcy Kierownika Okręgu Rzeszów”. Wyrokiem WSR w Rzeszowie z 21.10.1948 skazany został na łączną karę śmierci.

IPN Rz 05/5 (CHF-3 t. 4).

Charakterystyka faktologii Nr 41 organizacji pod nazwą Polski Ruch Odrodzenia Narodowego (PRON) pod dowództwem Władysława Koby, ps. "Żyła".
Okres działania: od sierpnia do jesieni 1947, obszar działania: woj. Rzeszów. Materiały zawierają: kwestionariusz programowy ruchu, projekt deklaracji, wyciągi z protokołów przesłuchań. Charakterystyka została opracowana przez Wydział „C” KWMO w Rzeszowie w 1978 roku. Według charakterystyki od sierpnia lub września 1947, zgodnie z dyrektywami Obszaru Południowego WiN w Krakowie, czynione były próby zorganizowania na bazie organizacji WiN nowej organizacji pod nazwą „Polski Ruch Odrodzenia Narodowego”. Z materiałów archiwalnych WiN oraz zeznań aresztowanych miało wynikać, że Władysław Koba polecił Tadeuszowi Pleśniakowi opracować „Projekt Deklaracji Ruchu” oraz „Kwestionariusz Programowy”. Dalsza działalność w tym kierunku została przerwana przez aresztowania.

IPN Rz 05/61, IPN Rz 0172/42 (CHF-41) mikrofilm.

Charakterystyka Nr 3, nazwa organizacji: Wolność i Niezawisłość - Okręg Rzeszowski, okres działalności: 1945-1947. Materiały opracowane przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej w Rzeszowie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW w 1979 roku. Charakterystyka Nr 200, nazwa organizacji: Wolność i Niezawisłość-Okręg krakowski WiN. Materiały opracowane przez Wydział "C" Komendy Wojewódzkiej Milicji Obywatelskiej/ Wojewódzkiego Urzędu Spraw Wewnętrznych w Krakowie na potrzeby Wydziału II Biura "C" MSW w 1986 roku. Według charakterystyk Nr 3 i Nr 200 Władysław Koba vel Marian Gruda, używający pseudonimów „Rak”, „Tor” i „Żyła”, od 1940 był członkiem ZWZ, a następnie AK. W czasie „akcji likwidacyjnej AK” nie ujawnił się, pozostając na stanowisku adiutanta Komendanta Obwodu AK Przemysł. Wiosną 1946 objął stanowisko Kierownika Rady Przemysł, którą pełnił do października 1946. Następnie mianowany został na stanowisko Zastępcy Kierownika Okręgu WiN Rzeszów, a od maja 1947 pełnił funkcję Kierownika tego Okręgu. W sierpniu 1947, w oparciu o wytyczne Obszaru Południowego, „czynił starania przeorganizowania organizacji WiN na nowe platformy działalności, zmianę struktury organizacyjnej oraz nazwy na >Polski Ruch Odrodzenia Narodowego<”. Aresztowany został we wrześniu 1947 i wyrokiem WSR w Rzeszowie z 21.10.1948 skazany na karę śmierci.

IPN BU 0183/2 t. 1, 4 (Charakterystyka Nr 3), IPN BU 0172/199 t. 8 (Charakterystyka Nr 200, p.199).

Księga kontrolna Biura Ewidencji WUBP w Rzeszowie za lata 1946-1947 oraz Terminarz spraw prowadzonych przez WUBP w Rzeszowie w latach 1946-1947. Władysław Koba został aresztowany jako członek nielegalnej organizacji WiN przez Wydział Śledczy WUBP w Rzeszowie 26.09.1947 i skierowany do Aresztu Śledczego WUBP w Rzeszowie 11.10.1947. Nr sprawy w księdze 1003/47 (pozycja 1337).

IPN Rz 50/3, 4 (Sygn. wytwórcy: 144).

Akta osobowe więźnia karnego Władysława Koby, skazanego na karę śmierci na podstawie art. 86 § 1 i 2 KKWP, art. 6 i art. 7 w związku z art. 15 § 2 dekretu z 13-06-1946 za przynależność do AK i WiN na terenie województwa rzeszowskiego w okresie od 1944 do 1947. Księga główna więźniów śledczych Więzienia w Rzeszowie z roku 1948. Władysław Koba skierowany został z aresztu WUBP w Rzeszowie do Więzienia w Rzeszowie 09.06.1948.

IPN Rz 190/218 (Sygnatura wytwórcy: 6b), IPN Rz 190/52.

Akta śledztw oraz nadzoru nad wykonaniem kary, dotyczące innych osób podejrzanych o przynależność do Zrzeszenia „Wolność i Niezawisłość”, w których przechodzi Władysław Koba, jako podejrzany. Akta zawierają protokoły przesłuchań Władysława Koby, akt oskarżenia oraz wyrok.

IPN BU 2386/15401 (ZS/3335), IPN Rz 046/1030 (1958/III, 71/49), IPN Rz 046/440 (971/III), IPN BU 0530/1 (81/26), IPN Rz 107/803 (Sr. 948/48), IPN Rz 108/3482 (W. 81/49, Pr. 421/48).

Akta w sprawie o unieważnienie wyroku byłego Wojskowego Sądu Rejonowego w Rzeszowie (sygn. akt Sr. 248/48) dotyczącego Władysława Koby, skazanego z art. 86 paragraf 1 i 2 kkWP oraz art. 6 i art. 7 w związku z art. 15 paragraf 2 Dekretu 13.06.1946 na łączną karę śmierci. Sąd Warszawskiego Okręgu Wojskowego, postanowieniem z 05.02.1992 uznał za nieważny wyrok WSR w Rzeszowie z 21.10.1948.

IPN Rz 733/470 (II Ko 1103/91), IPN BU 735/396 (Cs.Un. 5/92).

Szczątki ś.p. Władysława Koby zostały odnalezione 07.09.2015 na cmentarzu w Zwiężczy. Data identyfikacji 09.06.2016.

Baza Biura Poszukiwań i Identyfikacji IPN „Odnalezieni”:
<https://poszukiwania.ipn.gov.pl/bbp/odnalezieni/477,Wladyslaw-Koba.html>